

Konferencija „Profesinis mokymas: galimybė mokytis ir tobulėti kiekvienam“

2013 m. lapkričio 12-13 d.

Darbo grupėse apibendrinimas

1) Profesinio mokymo prieinamumo gerinimas ribotų galimybių asmenims

Darbo grupės moderatorius: Serge Ebersold, Neįgalių jaunuolių mokymo ir adaptuotos pedagogikos nacionalinis švietimo ir tyrimų institutas, INS HEA

Pranešėjas: Jonas Ruškus, Vytauto Didžiojo universitetas

Darbo grupėje Europos mokymo fondo direktorė Madlen Serban ir Tematinės ekspertizės direktorė Anastasia Fetsi pristatė projektą „Profesinis mokymas socialinei įtraukčiai“. Projektas buvo skirtas nustatyti sėkmingą profesinio mokymo politiką, skirtą socialinei įtraukčiai sustiprinti, Vakarų Balkanuose ir Turkijoje. Darbo grupės dalyviai sužinojo švietimo įstaigų patirtis bei politikos lygio priemonės, siekiant įtrauktesnio profesinio mokymo. Tarp švietimo įstaigų patirčių paminėtina dalyvaujamas valdymas; bendradarbiavimas su įvairiomis suinteresuotomis grupėmis; institucinis kokybės gerinimo modelis, skirtas besimokančiųjų įtraukčiai gerinti; personalo, ypač profesinio mokymosi facilitatorių, kompetencijų tobulinimas; draugiškos mokymosi aplinkos kūrimas; konsultavimas ir psichologinė pagalba; pasitraukimo iš švietimo prevencija ir pasitraukimo priežasčių nustatymo mechanizmų tobulinimas. Tarp politinių priemonių paminėtina tyrimų atlikimo kompetencijos, reikalingos įrodymais grįstos politikos formavimui, stiprinimas; prevencinių, intervencinių, kompensacinių priemonių taikymas; glaudesnis bendradarbiavimas tarp ministerijų/ agentūrų, geresnė švietimo ir socialinės politikos priemonių integracija; profesinio mokymo ir profesinio mokymo kvalifikacijų atitikties darbo rinkos poreikiams gerinimas; profesinio mokymo facilitatorių įgūdžių ir profesionalumo gerinimas; profesinio orientavimo ir konsultavimo gerinimas. Darbo grupės dalyviai išgirdo projekto patirtimi pagrįstas rekomendacijas, kaip pagerinti profesinio mokymo prieinamumą ribotų galimybių asmenims. Jų esmė – švietimo ir profesinio mokymo galimybių garantavimas visiems yra svarbi, tačiau ne pakankama sąlyga... Svarbu užtikrinti mokymo kokybę, švietimo sistemos skaidrumą ir pereinamumą, o galimybė pripažinti ankstesnį mokymąsi gali paskatinti besimokantįjį tęsti mokymąsi.

Šioje darbo grupėje vyko diskusijos, siekiant aptarti profesinio mokymo priemones, skirtas teikti efektyvią ir besimokančiojo poreikius atliepiančią pagalbą. Taip pat svarstytos profesinio mokymo politinės priemonės, orientuotos į palankių sąlygų socialiai pažeidžiamų grupių asmenims kūrimą. Darbo grupėje pritarta, kad siekiant profesinio mokymo efektyvumo neabejotinai reikia nusiteikti įvairovei bei kurti kaip galima lankstesnę mokymosi aplinką. Labai svarbu ugdyti besimokančiųjų pasitikėjimą savimi ir profesiniu mokymu, o taip pat tikėjimą savo sėkminga profesine karjera ir ateitimi. Neabejotinai svarbu – strategijų efektyviam ir sklandžiam perėjimui iš mokymosi į darbinę veiklą kūrimas.

Pagrindinės darbo grupės rekomendacijos:

- remti naujas mokymosi galimybes ir siekti jų įvairovės;
- siekti patrauklesnės profesinio mokymo aplinkos, pasitelkus organizacinę lyderystę ir atsakingą vadovavimą;
- tobulinti mokytojų kvalifikaciją, plėtoti palankų pedagogų požiūrį į mokymo procesų kaitą;
- skatinti pedagogus naudotis kuo įvairesniais mokymo metodais;
- konsultavimo ir gerosios patirties praktikos pavyzdžių pagalba siekti profesinio mokymo vadybos informatyvumo ir pritaikomumo.

Darbo grupės pranešimai: http://www.kpmc.lt/kpmc/?page_id=3048

2) Profesinis mokymas ir ankstyvasis pasitraukimas iš švietimo sistemos

Darbo grupės moderatorius: Christian Lettmayr, Europos profesinio mokymo plėtros centras (Cedefop)

Pranešėjas: Henrik Saxtorph, Danijos švietimo ministerija

Darbo grupės moderatorius, Cedefop direktoriaus pavaduotojas Christian Lettmayr kalbėdamas apie situaciją Europoje minėjo, jog dažniausiai žemesnę kvalifikaciją turintys ar nequalifikuoti asmenys turi ir mažesnes įsidarbinimo galimybes. Siekiant mažinti anksti paliekančiųjų mokymosi procesą skaičius kai kurios šalys ilgina privalomo mokymosi amžių, didina galimų pasirinkti profesijų spektrą, teikia finansinę paramą besimokantiejiems, imasi priemonių gerinant sistemų lankstumą pereinant iš profesinio mokymosi į aukštąjį mokslą ir pan.

LR Švietimo ir mokslo ministerijos Bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo departamento Profesinio mokymo ir orientavimo skyriaus vedėjo pavaduotoja Aleksandra Sokolova pristatė Europos visą gyvenimą trunkančio profesinio orientavimo politikos tinklo informaciją sąsajoje su profesinio konsultavimo ir orientavimo veiklomis. Pranešėja minėjo, jog pagrindiniai profesinio mokymo sistemų iššūkiai – profesinio informavimo ir konsultavimo procesų efektyvumo didinimas, integruotų orientavimo modelių plėtra ir geresnis prieinamumas, lankstesnis perėjimas pačiame profesiniame mokyme bei tarp profesinio mokymo, kitų švietimo sektorių ir darbo rinkos. A. Sokolova pastebėjo, kad efektyvūs profesinio orientavimo procesai – raktas į lankstesnę sąveiką tarp švietimo, mokymo ir darbo rinkos sistemų, mažesnę anksti švietimo sistemą paliekančiųjų skaičių, geresnę įgūdžių atitikimą darbo rinkos poreikiams. Taigi, būtina pripažinti visą gyvenimą trunkančio profesinio orientavimo svarbą bei siekti, jog šis procesas būtų intensyvesnis bei efektyvesnis.

Šioje darbo grupėje aptartos priemonės, skirtos skatinti jaunų žmonių išlikimą mokymosi procese, įgyti profesiją ir mažinti anksti paliekančiųjų mokymosi sistemą skaičių. Darbo grupės dalyviai sutarė, kad konsultavimas ir orientavimas vaidina ypač svarbų vaidmenį siekiant šių tikslų, taigi, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas mentorystei, pedagoginio darbo tobulinimui ir profesinio mokymo vadybai.

Pagrindinės darbo grupės rekomendacijos:

- apjungt visų profesinio mokymo dalyvių pajėgas, stiprinti ryšį tarp mokyklos bendruomenės, besimokančiųjų ir jų tėvų;
- kurti modernią ir palankią mokymuisi aplinką, taikant simuliacinės veiklos modelį mokymo procese;
- stiprinti prevencines priemones siekiant mažinti ankstyvą pasitraukimą iš mokymosi proceso.

Darbo grupės pranešimai: http://www.kpmc.lt/kpmc/?page_id=3048

3) Tęstinio profesinio mokymo prieinamumo gerinimas

Darbo grupės moderatorius: Thomas Oberholzner, KMU Forschung Austria

Pranešėjas: Jeff Bridgford, King's College London švietimo ir profesinių studijų departamentas

Darbo grupės dalyviams *Alexandra Dehmel, Europos profesinio mokymo plėtros centro (Cedefop) ekspertė* pristatė studiją „Sugrįžimas į darbą – mokymasis darbo vietoje ir bedarbių suaugusiųjų reintegracija į darbo rinką“. Studijoje analizuojamos profesinio mokymo programos suaugusiesiems, kuriose taikomos mokymosi darbo vietoje priemonės ir kurių tikslas – tobulinti bendrąsias kompetencijas, jų sėkmės veiksniai ir siūloma, kaip išnaudoti visas tokių programų teikiamas galimybes. Tokios programos gali būti įgyvendinamos įvairiai: tik darbo vietoje arba darbo vietoje ir mokymo įstaigoje. Mokymo programų su mokymosi darbo vietoje elementais nauda suaugusiesiems: atnaujinta ir įgyta darbo patirtis, kas padeda orientuotis darbo pasaulyje; žinių, gebėjimų ir kompetencijos, taip pat, bendrųjų gebėjimų, ugdymas; socializacija darbo vietoje – geresnis rolių, elgesio normų suvokimas; darbo paieškos gebėjimų ugdymas. Kita vertus, dalyvavę tokio tipo mokymo programose siunčia teigiamą signalą darbdaviams apie savo gebėjimus ir pasirengimą dirbti. Programų metu užmezgami ryšiai su potencialiais darbdaviais. Galiausiai, patvirtinami šių programų dalyvių pasiekimai: darbo ieškantys asmenys gali įrodyti, kad įgijo naujų įgūdžių.

Šioje darbo grupėje aptarti suaugusiųjų dalyvavimo tęstinio mokymosi procese klausimai, diskutuota, kokios valdžios priemonės galėtų būti pasitelktos siekiant skatinti suaugusiųjų įsitraukimą į mokymosi visą gyvenimą programas.

Pagrindinės darbo grupės rekomendacijos:

- sukurti vidutinės trukmės – ilgalaikę mokymosi visą gyvenimą strategiją su aiškiais uždaviniais ir atsakomybėmis;
- skatinti visų socialinių partnerių ir mokymosi visą gyvenimą dalyvių tarpusavio bendradarbiavimą;
- stiprinti suaugusiųjų orientavimą ir konsultavimą, mentorystę, siekiant, kad jie geriau suvoktų ir naudotųsi siūlomomis galimybėmis;
- užtikrinti finansavimą mokymosi visą gyvenimą strategijai įgyvendinti.

Darbo grupės pranešimai: http://www.kpmc.lt/kpmc/?page_id=3048

